

יבית אומר

עלון שבועי לכבודו של רבנו הגדול
מרן רבי **עובדיה יוסף** זצוק"ל

פרשת וירא

חשוון תשפ"ו

גיליון מס' 575

דבר העורך הרב יצחק בר זכאי

ויאמר אברהם כי אמרתי רק אין יראת אלוקים במקום הזה (כ', י"א)
שנים אחדות לפני מלחמת העולם, ביקר הגר' **אלחנן וסרמן** הי"ד בסמינר לרבנים בגרמניה, ובשיחה לפני התלמידים תמה הרב ואמר: מדוע אמר אברהם למלך פלשתים **רק** אין יראת אלוקים הרי לכאורה המילה רק מיותרת?

וביאר: שכוונת אברהם ללמדינו, גם כשנמצאים בקרב אנשים משכילים ומלומדים ונידמה לכאורה שבשיכלם חקרו לעצמם נימוסים ישירים, ומידות נעלות, ובודאי שהמקום ינוהל על פי משפט צודק והוגן כפי שמחייב השכל הישר וההגיון.

אעפ"כ אמר אברהם: גם במקום כזה אני חש בסכנה גדולה, כי אנשים אלו שאין להם אמצעי שיעזור להם לשלוט על יצרם, הרי שהם מסוגלים להגיע **לשפל המדריגה**, נימוסיהם היפים ומנהגם הטובים לא יעמדו להם בעת שירצו להוציא את תאוותם לפועל.

זוהי כוונת אברהם שאמר **רק** דבר אחד לא מצאתי כאן – **יראת אלוקים**

ולכן חששתי ואמרתי "והרגוני על דבר אשתך", שבשעה שתיבער בהם אש התאווה לא יעמדו להם נימוסיהם הטובים והשכל הישר.

לא פעם נשמעים דברי שבח ותהילה לאלו **היושבים במגדל השן** על השכלתם ונימוסיהם, שכביכול מנהלים את המדינה במשפט וצדק אך לימדנו אבי האומה כי ללא יראת אלוקים – מתדרדרים בתהום וכשתיגבר תאות הכבוד, או שברצונם להיראות נאורים בעיני העולם, הם **עלולים** להגן על אויבינו הבאים לכלותינו.

הם **עלולים** להגן על אנשי החמאס ודומיהם,

ולשלוח מאחורי סורג ובריח את מי שבא להגן על עצמו,

ואכן את התוצאות הנוראות ראינו בעינינו בימים אלו.

שהרי אם אין יראת אלוקים והרגוני!

שבת שלום!

שעון חורף:

שקיעת החמה - 16:48

נץ החמה - 6:00

סוף זמן ק"ש: מג"א - 8:06 הגר"א - 8:39

סוף זמן תפילה: הגר"א - 9:33

צאת שבת - 17:19

זמן ר"ת במוצ"ש - 17:56

הזמנים הם לפי אופק ירושלים

פנינים מתורתו על פרשת השבוע

וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם (י"ט, כ"ז)

הקשה מרן זיע"א: הנה אמרו חז"ל (ברכות ו:): כל הקובע מקום לתפילתו - אלוהי אברהם בעזרו, וכשמת אומרים עליו: הי חסיד, הי עניו, מתלמידיו של אברהם אבינו (שהרי אברהם אבינו היה קובע מקום לתפילתו, שנאמר: וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה', ואין עמידה אלא תפילה).

ולכאורה מה ענין ענוה למי שקובע מקום לתפילתו?

אלא בנוהג שבעולם, אדם שאין לו ענוה, הרי מסתמא לא יבצר שיהיה איזה פעם שנפגע מגבאי בית הכנסת, על שלא נתן לו עליה מכובדת בספר תורה, או שלפעמים בא משהו והקדימו וישב על מקומו, והיה צריך לחפש מקום אחר לשבת בו, והרי הוא כועס ומקפיד פונה והולך לו לבית כנסת אחר, וכך נמצא שאין לו מקום קבוע לתפילתו. אמנם אדם **שיש בו ענוה**, הרי הוא מוחל על כבודו ואינו מקפיד כלל, ונשאר במקומו וקובע מקום לתפילתו, ונשאר כל ימיו במקום אחד, ולכן אומרים עליו: הי חסיד, הי עניו מתלמידיו של אברהם אבינו.

(מאור ישראל דרושים עמ' שכ"ג)

ויען אברהם ויאמר הנה נא הואלתי לדבר... ואנכי עפר ואפר (י"ח, כ"ז)
ביאר מרן זיע"א: נאמר בגמ' (חולין פ"ט) גדול מה שנאמר במשה יותר ממה שנאמר באברהם, שבאברהם נאמר "**ואנכי עפר ואפר**" ובמשה נאמר "**ונחננו מה**" (שמות ט"ז, ז')

ולכאורה מה ההבדל בין "ואנכי עפר ואפר" לבין "ונחננו מה"

והסביר מרן: בודאי אמר אברהם ואנכי עפר ואפר מתוך ענוה אמיתית, אך עדיין אין זה מעיד על ענוותנותו, שהרי דיבר לפני הקב"ה ומי החידוש לאדם שישפיל עצמו מפני בורא העולם, אבל משה רבינו אמר ונחננו מה בעומדו לפני העם אשר הרבו להתלונן עליו, וזהו הוכחה על ענוה אמיתית.

(משוש תבל עמ' קנ"ד)

ויתפלל אברהם אל האלקים וירפא אלקים את אבימלך (כ', י"ז)
הקשה מרן זיע"א: נאמר במסכת אבות: הוי זהיר בגחלתן של החכמים שלא תכווה, שלחישתן – **לחישת שרף**,

ופירש שם הברטנורא – שהשרף אינו מקבל לחש כאשר הנחשים, - כך תלמיד חכם אם תקניטתנו ותביא לפייסו – **אינו מקבל פיוס**.

ולכאורה קשה: שהרי למדנו (ב"ק צ"ב) מנין שאם אדם לא מוחל הוא אכזרי? שנאמר "ויתפלל אברהם אל האלקים" (על אבימלך)

ותירץ מרן: אם חטא אדם לתלמיד חכם בדברים השייכים לגופו או ממונו, כמו ענין אבימלך שלקח את שרה, לאחר שביקש מחילה צריך למחול לו.

אבל **המבזה** תלמיד חכם ואת תורתו אין צריך למחול לרשע כזה.

(ענף עץ אבות עמ' קל"ו)

לעשות צדקה ומשפט (י"ח, י"ט)

כתב מרן זיע"א: בדרך רמז: נאמר "ציון במשפט תפדה, ושביה בצדקה" "ציון במשפט תפדה" – בגימטריה **תלמוד ירושלמי** "ושביה בצדקה" – בגימטריה **תלמוד בבלי**,

שע"י לימוד התורה שבעל פה זוכים לגאולה.

(ענף עץ אבות עמ' רי"ח)

אבדה המורשת

השבוע נערכה הילולתו של מרן זיע"א

רגע שהיה אמור להיות מלא אור, חכמה, והשראה.
רגע שבו היתה הזדמנות נדירה להתחבר למורשת של מרן ולסיפוריו, לדרשותיו, ולדברי החינוך שחודרים אל הלב בכל פעם מתוך אוצר תורתו האין סופית שהשאיר לנו לדורות, בהקלטות ואירועים שונים.
מאות ואלפים ציפו לרגע ההילולה ששם יוכלו לשמוע את קולו של מרן ולהתחבר לדמותו הענקית
אך במקום להאיר את ליבם של רבבות אלפי ישראל במורשתו.
הפכו שידורי ערוצי הקודש למרוץ כספי ארוך וממושך מבוקר ועד ערב.
במקום להשמיע מדברות קודשו של מרן שיכלו לגעת בליבו של כל אחד ואחת מאיתנו, נשמעו קריאות של איסוף כספים והאור שהיתה אמורה להאיר לנו נבלע בחשכת ההחמצה.
הפסדנו לא רק כסף, לא תרומות, אלא את מה שיקר באמת, את קולו של מרן, את הרגעים שיכלו להחזיר אותנו ולהעיר את נימי הלב, ולהטמיע בנו עוצמת מורשתו.
זהו הפסד שאין לו מחיר, זהו הפסד שנשמה,
ההילולה הפכה לריקת תוכן ואנחנו נשארנו עם תחושת אובדן עמוקה.
נכון שתרומות לשיבות הן דבר חשוב וראוי, אך הפעם החמצנו דבר חשוב יותר- לתת חיזוק רוחני אמיתי להמוני העם ולהעיר את נשמות העם מתורתו של מרן.
שהרי כל שאיפתו כל ימיו היתה לקרב כל יהודי בכל דרך שהיא. וכל מילה שיוצא מפיו נחרטה עמוק בליבם של השומעים, ששינו את אורח חייהם, ומי יודע מה החמצנו ביום הזה.
ולמרות הכאב נשאף תמיד שזכרון שמורשתו של מרן ישאר לנצח לגד עניינו ודרכו תמשיך להאיר את הלבבות במילים ובמעשים.
נשאף שמה שהיה חסר הפעם- יימצא את מקומו בכל הזדמנות עתידית כפי שרבינו הגדול היה רוצה זיע"א.

סיפר מרן זיע"א:

וגם אני אזכרה ימים מקדם בימי חורפי מקדמוני שהיינו משכימים לקום לביה"כ "אוהל רחל" כשעה לפני תפילת שחרית כדי ללמוד מוסר בחרדת קודש בספר הקדוש ראשית חכמה בצוותא חדא עם ידיד נפשי רבי יעקב דווין זצ"ל, ועפעפניו **נחלי מים בלב נישבר ונידכה**, וגם בימי העוצר של הבריטים לא נמנענו מלכת לבית הכנסת **ללמוד המוסר...** והיינו מרגישים **התעלות רוחנית**, מדברי הראשית חכמה הקדושים, השיי"ת יזכנו לעסוק בתורתנו הקדושה לשמוח ולזכות את הרבים, להגדיל תורה ולהאדירה.

(הליכות עולם ח"ח עמ' שלז)

הפתגם ומקורו

מהו מקור הפתגם?

1. **אמור לי** מי חבריך ואומר ללך מי אתה
2. **ליצנות** אחת דוחה מאה תוכחות
3. **צרת רבים** חצי נחמה
4. **אין דבר** העומד בפני הרצון
5. **דברים היוצאים** מן הלב נכנסים אל הלב
6. **טוב ציפור** אחת ביד משתים על העץ
7. **האוכל דג** ביום ד"ג ניצול מד"ג (כלומר האוכל דג ביום השביעי שמספרו בגימטריה ד"ג ניצל מד"ג-ר"ת דין גהינום)

תשובות

1. **מאמר זה** אינו מופיע בלשון זה בדברי חז"ל
אומנם סמך לכך מצינו פסוקים שדרך רשע להתחבר לרשעים, ודרך צדיקים להתחבר לחכמים.
בגמ' ב"ק (צ"ב) מובא פסוק "כל עוף למינו ישכון ובן אדם לדומה לו" **ובמשנה** (כלים י"ב): המחובר לטמא- טמא, המחובר לטהור- טהור. ותנינא בבביתא: ר' אלעזר אומר: לא לחינם הלך הזרזיר אצל העורב, אלא מפני שהוא בין מינו (ע"ש)
2. **מאמר זה** לא מצינו כצורתו בחז"ל: ויש שכתבו שמקורו במסילת ישרים (פרק ה') וז"ל: ותראה **קושי הלצון** ורשעתו... מפני שכח הלצון הורס כל עניני המוסר והיראה, וכיוצא"ב מצינו **בשיר השירים** רבה (פ"א סי' ב') וז"ל: נכנס ללב ליצנות יצא כנגדו דבר של תורה.
3. **כעין זה** מצאנו במדרש (דברים רבה פר' ב' סי' כ"ב)
אמר ר' יוחנן בשם ר"ע כל צרה שהיא של יחיד צרה. וצרה שאינה של יחיד- אינה צרה.
והכללי יקר (דברים ו', כ"ו) כתב בזה"ל: **צרת אחרים** חצי נחמה, ובספר החינוך (מצוה של"א) כתב: וכמאמר החכם **צער רבים** נחמה. ובספר "מגיד משרים" (פר' מקץ) צער רבים חצי נחמה (עיי"ש)
4. **כתב בשו"ת** "באר שרים" (ליקוטים סי' לו): וז"ל: בדברי הזהור (תרומה דף קס"ב) כל מילין דעלמא לא תליין אלא ברעותא (כל דברי העולם לא תלוין אלא ברצון)
ולענ"ד זהו מקור לפתגם השגור בפי כל- אין דבר העומד בפני הרצון.
5. **כתב בספר הישר** (שער י"ג) כי לא נכון לאדם לייסר לזולתו במה שאינו לעצמו, וללמד מה שאינו מאמין בו.
כי כל דבר שיצא מהלב ייכנס ללב, וכל אשר לא יצא כי אם מן הפה לא יעבור האוזן
ואמר החכם: כשייסרני אדם וארצה להכיר אם המוסר יבא אל הלב, אראה אם נכנס מוסרו לליבי והתעוררה נפשי לדבריו, אכיר כי בכל ליבו ובכל מאוודו הוא מדבר.
ואם נפשי לא תשית ליבה לדבריו, ולא התעוררה להחזיק בהם, אדע כי מוסרו אינו כי אם דבר שפתיים.
6. **רעיון כעין זה** מצינו סוכה (נ"ו): **בוצינא טבא מקרא**:
וביאר רש"י: אם יש לך אפשרות לקבל כעת מתנה **דלעת קטנה**, אל תמתין עד שתגדל ותקבל דלעת גדולה. שמא יתחרט הנותן, או שמא לא יצטרך המקבל בעתיד.
7. **כתב בשו"ת** "מים חיים" (ח"א סי' ק"יו) שמאמר זה אין לו מקור, ומצאנו שמהר"י רוקח הזכיר פתגם זה בשולחן לחם הפנים (חד' ע"ג) ובכף החיים פלאגי (סי' ל' אות נ"ו) הביא שמי שאינו אוכל דגים בשבת- בא בגלגול,
ולאור הדברים היו שביארו בפתגם השגור הנ"ל שניצול מד"ג- הינו ניצול מדין גלגול.
(ויש שכתבו במליצה שמאמר זה שגור מלשונם של מוכרי הדגים.)

מתוך הספר "ופריו מתוק"

להרב ארז חזני שליט"א.

הלכות דש

* **הסוחט** ענבים ליין, או הסוחט זיתים לשמן, בין שסחט ביד בין שסחט בכלי הרי הוא מפרק משקה מן האוכל, והרי משום מפרק שהוא תולדה של **מלאכת דש** מפני שזיתים וענבים עומדים לסחיטה.

* **תותים ורימונים** הואיל ויש מקצת בני אדם שסוחטים אותם למשקה, אסרו חכמים לסוחטם, גזירה שמא יבוא לסוחט זיתים וענבים, והוא הדין לתפוזים ואשכוליות ושאר מיני הדר שיש בני אדם שדרכם לסוחטם, דינם כתותים ורימונים, והוא הדין לתפוחי עץ ואגסים. אך חבושים ושאר מיני פירות מותר לכתחילה לסוחט אותם בשבת מפני **שעומדים לאכילה ולא למשקה**, ואין שם משקה על המיץ היוצא מהם, ונחשב כמפריד אוכל מאוכל, ואפילו אם הסוחטם חשב עליהם למשקים נטלה דעתו אצל כל אדם.

* **מותר לסוחט** לימונים אף למשקה לעשות לימונאדה.

[והנה כתב הראש בתשובה (כלל כ"ג) וז"ל: ומה ששאלת על סחיטת לימונים בשבת, נראה שהם בכלל שאר פירות שמותר לסוחטם בשבת, לפי שאין דרך כלל לסוחט לימונים לצורך משקה, אלא **לצורך אוכל**, הילכך מותר לסוחטן בשבת ע"כ.

וכתב ע"ז מרן הבית יוסף, ויש לתמוה שבמצרים נוהגים לסוחט לימונים לתוך מים שנתנו בהם סוכר **לשתות** לתענוג, ואין נמנעין לסוחטן בשבת לתוך אותם מים ולא ראינו מי שמוחה בידם, ואפשר דלא מיתסר אלא כששותים מי סחיטת הפרי **בלא תערובת משקה** אחר, אי נמי דלא מיתסר אלא כשסוחטין **מימיו לבד**, ואח"כ מערבים אותם, אבל אם המנהג לסוחט ממייהם לתוך משקה אחר, שרי ע"כ. ובשו"ע (סעיף ו') פסק מותר לסוחט לימונים וסתם דבריו, ואעפ"י שלפי התירוף השני אם סוחטים אותם **למימיהם לבד** אסור, מ"מ בשו"ע שכתב להתיר. משמע דס"ל שתירוף ראשון הוא עיקר, שלא נאסר אלא כששותים מי סחיטת הפרי **בלא תערובת משקה**, אבל הלימונים שאין אדם שותה מימיהם לבד בלי תערובת מותר בכל ענין]

* **מותר לחתוך** בסכין אשכולית לרוחבה ולאכול ממנה על ידי כפית, ואין לחוש בזה לאיסור סחיטה, ובלבד שלא יתכוין לסוחט.

* **פרות וירקות** הכבושים בחומץ או במי מלח אסור לסוחט אותם מן המשקה הבלוע בהם **לצורך מימיהם**, אבל אם סוחטם לצורך גופם לתקנם ע"י כך לאכילה מותר, ולימונים **כבושים** במי מלח, אפילו לדעת מרן שמותר לסוחט לימונים, אסור לסוחט אותם **לצורך מימיהם**.

* **מגבונים לחים** שעשויים לנגב ולקנח תינוקות אחר עשיית צרכיהם, מותר להשתמש בהם גם בשבת ויו"ט, אלא שיש להזהר **לנגב בנחת**, ולא לדחוק המגבונים בחוזקה משום אסור סחיטה.

* **מותר לשבור** קרטיב לחתיכות דקות תוך כדי אכילתו, מפני שאינו מתכוין לצורך מימיו, ואעפ"י שאפשר שהוא פסיק רישיה, הוי פסיק רישיה דלא איכפת ליה בדרבנן ושרי, כי נח לו יותר שלא יזוז מימיו.

* **מן הדין** מותר לרחוץ ידיו בשבת בסבון, והמחמיר תבוא עליו ברכה ובעל נפש ימנע מלרחוץ ידיו בסבון, אבל מותר לו לרחוץ בסבון נוזלי, ואחינו האשכנזים נוהגים איסור בסבון.

(חזון עובדיה שבת חלק ד')

סיפור השבוע

ליום ההילולא של הקדוש רבי מרדכי שרעבי זצוק"ל

ל"ז שנים לפטירתו

סיפור רבי עזריאל מנצור שליט"א ראש ישיבת 'שובי נפשי'

המפגש הראשון שלי עם המקובל רבי מרדכי שרעבי זצוק"ל היה לפני למעלה מחמישים שנה וזכיתי להסתופף בצילו במשך שנים רבות. ואני זוכר שהרב היה רגיל לקום בחצות הלילה מברך ברכות השחר על פי הכוונת ומקונן תקון חצות ובשעה 2:00 לפנות בוקר התחיל בשעור עץ חיים עד עלות השחר ואח"כ סדר התפלה עם כוונת הרש"ש מיד לאחר התפלה מסר שיעור ברמב"ם ובטור עם בית יוסף עד השעה 11:00 ורק אז טעם לראשונה כוס תה.

יום אחד התקשה חכם בן ציון אבא שאול זצוק"ל קושיה בספר רחובות הנהר של רבינו הרש"ש והחליט ללכת לחכם מרדכי לשמוע ממנו הסבר לקושיה, רבי מרדכי שמע את הקושיה ופניו אורו ואמר תראו את האברך הזה, בעוד כך וכך שנים הוא עוד יזכה לרוח הקודש, אמר חכם מרדכי.

כשחזר חכם בן ציון פגש אותי והתפלא באוזני על הכבוד הגדול שחלק לו רבי מרדכי רק בגלל שאמר לו איזה קושיה, בסך הכל שאלתי שאלה פשוטה, אמר...

וסיפור הרב שליט"א

אספר לכם מעשה הפלא ופלא – בשיבת פורת יוסף למד בחור מאוד בעייתי בהרבה תחומים ורבי הישיבה נאספו והחליטו שאין אפשרות להשאיר את אותו בחור בישיבה ומוכרחים להוציאו וזאת מחמת שכניראה גם גרם לקלקול לתלמידים אחרים.

האבא של אותו בחור הגיע לפני ראש הישיבה רבי יהודה צדקה זצוק"ל להתחנן בעד בנו אך לא הצליח לשכנעו.

המשיך האבא והגיע לרבי בן ציון אבא שאול זצוק"ל להתחנן בעד בנו, אך כידוע חכם בן ציון לא חלק אף פעם על דעתו של חכם יהודה, והיה אומר שרק הוא ראש הישיבה והוא קובע.

במר נפשו הלך האבא והשתטח לפני רבי מרדכי שרעבי ע"ה והתחנן עבור בנו שמע רבינו וריחם על נפש הילד, ושלח מסר לחכם בן ציון ואמר לו: **אני אעבוד מהשמיים וכבודו יעבוד מהארץ**, עם כזו אמירה, כבר לא יכלו בישיבה להמשיך ולסרב לקבלו והתלמיד חזר להימנות על תלמידי הישיבה, **הוא התהפך מן הקצה אל הקצה**, ישב ועמל ללא הרף בשקידה והתמדה והפך להיות זוהר ונוצץ, אני מכיר את התלמיד הזה מאז ועד היום ויכול אני לאמר בודאות גמורה שכיום הוא נחשב כאחד מהתלמידי חכמים הכי גדולים של הדור לא אשכח איך לעיתים היה חכם בן ציון תופס בידי ואומר לי: חכם עזריאל, תראה איך לא נכשלנו בנשמה גדולה כזו.

גדולה הכנסת אורחים

ותצחק שרה בקרבה וכו' (בראשית י"ח, י"ב)

כששמעה שרה אימנו את בשורת המלאך "כעת חיה ולשרה בן" צחקה בלבה לאמר האם אפשר לחזור לימי הנעורים וללדת? והקשה הרמב"ן – ואני תמה למה לא האמינה לדברי מלאכי אלוקים. וביאר הרמב"ן: ששרה לא ידעה שהם מלאכי אלוקים וחשבה אותם לאנשים.

ושוב הקשה: והרי בפרשה קודמת הקב"ה בעצמו בישר לאברהם "אבל שרה אשתך יולדת לך בן וקראת את שמו יצחק" (י"ז, י"ט), מדוע אי"כ לא בישר אברהם לאשתו על הבשורה שקיבל מהקב"ה? ותיירץ הרמב"ן: אברהם אבינו היה טרוד במצות הכנסת אורחים ולא הספיק לבשר לשרה על ההבטחה שקיבל,

והדבר תמוה ומפליא: כלום טרדת הכנסת אורחים אינה משאירה שימת לב או שיחה קלה עם שרה אשתו, ומה גם שהשיחה נוגעת לבשורת העתיד וההמשכיות של עם ישראל, האם לא מצא אברהם פנאי לרגע לבשר לאשתו לאחר שנים ארוכות על הבטחה לבנים?

שמעתי מאדם גדול שהתארח בחו"ל בהכנסת אורחים ששם נידמנו גם כל מיני משולחים מרחבי הארץ, ובאחת הסעודות קם אדם ונוף בבעל האכסניה: היתכן שניגשתי למקרר, פתחתיו, ולא מצאתי בו צנצנת חלב? האם כך מכניסים אורחים? ובעל האכסניה קם ומתנצל ומבטיח כי להבא לא יחסר חלב,

ועוד מספר אותו אדם גדול שלמחרת שוב קם אחד האורחים ונוף בבעל האכסניה: מדוע אין לי כרית להניח את ראשי, האם כך מכניסים אורחים? ושוב בעל האכסניה קם ומתנצל,

אותו בעל אכסניה לימדנו מוסר השכל, הכנסת אורחים מה היא, הכנסת אורחים אינה רק סיפוק צרכיו של מי שהוא, הכנסת אורחים היא נתינת בית על כל המשמע מכך **בית כפשוטו, בית כמקום, בית כאוירה ביתית**, את המשפחתיות את ההרגשה הטובה, כל זמן שהינך מרגיש שאתה בעה"ב, והלה מרגיש כאורח, עדין לא הגעת למצות הכנסת אורחים.

ואם כך הם הדברים, הרי שהדבר דורש השקעה וזמן, תכנון וביצוע כל פרט ופרט, ועל כן אברהם אבינו ניגש מתוך השקעה וריצה, "וירץ", "וימחר" ושוב "רץ" והכל לכבוד האורחים,

ואז אולי ניתן להבין מעט כי גם על בשורת הזרע ועל העתיד הטמון בו **לא מצא אברהם זמן ופנאי לבשר לשרה על כך –**

זוהי מציאות הכנסת אורחים והמשמעות העמוקה הקיימת בה.

על שולחן השבת

- א. על מי נאמר בפרשה שהוא "זקן" או "זקנים"?
- ב. מי הם שני האנשים בפרשה ששואלים את ה' אם הוא יהרוג צדיק?
- ג. מי ערך משתה בפרשתינו?
- ד. ביחס לאלו אירועים נאמר שאברהם השכים קום?

תשובות

- א. על אברהם ושרה זקנים - פרק י"ח, י"א
- ב. על האנשים שנקהלו על לוט - פרק י"ט, ד'
- ג. על בני לוט לאביהם - פרק י"ט, ל"א
- ד. אברהם - פרק י"ח, כ"ה
- ה. אבימלך על עצמו - פרק כ', ד'